

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری وصف صبا
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی
دبیر تحریریه: امیر افشار فتوحی

www.rooznamehsaba.com
rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

گفت و گو با کارگردان فیلم کوتاه اکو

تعویق را به تعلیق ترجیح می‌دهم

نداشتیم. اگر قرار بر ایجاد تعلیق بود، فیلم برداری و تدوین اثر کاملا متفاوت می‌شد. در حال حاضر ما در برابر فیلم «اکو» با اسلوسینما مواجه هستیم.

در میزانشن خاکستری فیلم «اکو» دو تکنیک فیلم برداری به وفور مشاهده می‌شود. یک دوربین ایستا و سپس تکنیک پن. کارکرد این دو تکنیک چیست؟

در مورد میزانشن‌های این فیلم دو روند متفاوت صورت گرفته است. ابتدا با میزانشن ایستا و دوربین ساکن سر و کار داریم. سپس دوربین به موازات حرکت شخصیت‌ها به حرکت درمی‌آید. من به چنین روندی میزانشن مرده می‌گویم. فضای سنگین و خاکستری فیلم کاملا با چنین میزانشنی شکل می‌گیرد. و ما سعی داشتیم به جای آن دوربین را به حرکت در بیاوریم از ظرفیت‌هایی که رنگ خاکستری میزانشن، لوکیشن‌ها و طراحی صحنه به فیلم می‌دادند استفاده کرده و فضای مورد نظرمان را رقم بزنیم.

آیا در آینده پروژه‌های دیگری هم -در راستای «اکو»- با همین سبک و سیاق خ. اهد ساخت؟ یا می‌خواهید مسیر خود را تغییر دهید و به گونه‌های دیگری از سینما روی بیاورید؟

من فیلم «اکو» را دو سال پیش به شکلی کاملا مستقل ساختم. به همین علت آزادی عمل زیادی در ساخت آن داشتم. اکنون پس از دو سال از خطاهایی که در این اثر داشته‌ام، درس گرفته و در حال نگارش فیلم بلند خود هستم. البته فیلم کوتاه دیگری که در این حین ساختم، فیلمی که با «اکو» شباهت‌ها و تفاوت‌هایی دارد. به طور کل معتقدم یک فیلم‌ساز هموار در حال تجربه کردن، درس گرفتن و آزمون و خطاست. بنابراین امیدوارم در پروژه‌های آینده بتوانم بیشتر روی خود کار کرده و پخته‌تر شوم.

و حرف آخر...

من علاقه زیادی به سینمای فولکلور با ریتم آهسته دارم. از ریتم سریع و نماهای شلوغ پرهیز می‌کنم. بنابراین شما می‌توانید ریتم و میزانشن را در فیلم «اکو» با توجه به این تعاریف بیشتر درک کنید. در این راستا از برادران تایوانی و بلا تار تاثیر و الهام گرفته‌ام. ممکن است در پروژه‌های آینده نیز مخاطب آثار اینجانب، حضور تکنیک‌ها و مفروضاتی این چنین را احساس کند. اصباحبر

را در میزانشن پیاده کنم. وقتی در جشنواره فیلم کوتاه تهران با حسن حسینی صحبت می‌کردم از او پرسیدم: آیا ممکن است در یک نما یا یک صحنه از یک ژانر بهره‌برداری شود و در صحنه یا نمای بعدی از ژانری دیگر؟ او پاسخ داد: بله این امر میسر است اما شما باید یک ژانر اصلی برای شاه‌پیرنگ فیلم در نظر داشته باشید و در خلال آن ژانر، ساب‌ژانرهایی را تعبیه کنید.

یک ایماژ و یا یک شخصیت انتزاعی (دریا) به واسطه دیالوگی که میان کاراکترها رد و بدل می‌شود، شکل می‌گیرد. شبیه به کاری که جان کارینتر در فیلم thing کرده بود. بنابراین احساس می‌کنم دیالوگ در این فیلم والا تر از داستان گویی عمل می‌کند. آیا خودتان چنین اندیشه‌ای داشتید یا ناخود آگاه به این امر رسیدید؟

در مورد دریا و جایگاه آن در روایت هم باید بگویم، دریا به هیچ وجه به عنوان آنتاگونیست (ضد قهرمان) در نظر گرفته نشده است. دو عنصر قهرمان و ضدقهرمان یا همان پروتاگونیست و آنتاگونیست از میان کاراکترها -انسان‌ها- می‌آید. در واقع خود انسان‌ها هستند که نیروی شر و خیر را در آن جزیره تشکیل داده‌اند. دریا تنها نقش واکنش دهنده دارد. او به مثابه یک شخصیت در برابر ظلمی که انسان‌ها با صید بی‌رویه به محیط زیست کرده‌اند، واکنش نشان می‌دهد. یک نکته هم درباره ضرب‌الاجل فیلم بگویم که در ابتدا قرار نبود تامل و صبح شخصیت‌ها تصمیم بگیرند و خود را تسلیم کنند. در مسیر نگارش فیلم‌نامه ایده ددلاینی که دریا برای آن‌ها می‌گذارد به ذهنم آمد. بنابراین با وجود چنین اهرم فشاری قصه از نیمه‌های شب آغاز شده و تا نیمه‌های صبح پیش می‌رود.

فکر می‌کنید فیلم تسان تعلیق برانگیز است؟ یا کنجکاوی برانگیز؟

در میان باید به جای کلمه کنجکاوی از لفظ تعویق استفاده کنیم. حال که فرق زیادی میان تعویق و تعلیق وجود دارد. باید رویکرد فیلم «اکو» در برابر این دورا مشخص کنیم. من بیشتر به تعویق ایمان دارم. و آن را به تعلیق ترجیح می‌دهم. فیلم کوتاه «اکو» پاسخ به پرسش اصلی فیلم را که مربوط به سرنوشت کودکان است به تعویق می‌اندازد. اصلا قصدی در ایجاد فضایی تعلیق گونه در فضا و موقعیت‌های فیلم

محراب تو کلی - فیلم کوتاه «اکو» در چهلمین جشنواره فیلم کوتاه تهران به نمایش درآمد. در معرفی این اثر از ژانر راز آلود یا همان میستری استفاده شده است. قطعاً سوبیه‌هایی از رمز و راز در این فیلم قابل رویت است. اما آنچه به معنای دقیق کلمه در معرفی این فیلم باید به کار رود، «سینمای گوتیک» است. اغلب مقتضیات چنین سینمایی را می‌توان در فیلم «اکو» ردیابی کرد. در ابتدای امر باید وجه تمایز سینمای گوتیک را با ژانر وحشت مشخص کرد. در ژانر وحشت هیولا و موجودات وحشتناک در میزانشن حاضر شده و انسان‌ها را مورد اذیت و آزار قرار می‌دهند. اما در فیلم‌های گوتیک به ندرت دیو یا موجودی افسانه‌ای رویت می‌شود. او تنها بر سر زبان‌هاست و شما بل و هدف او به مدد تعامل میان شخصیت‌ها شکل می‌گیرد. بنابراین فضای سیاهی که در سینمای گوتیک حاکم است با ساختار، لحن دوربین و تعامل کاراکترها ساخته می‌شود. یوسف شفیق در گفت و گو با خبرنگار صبا درباره این اثر صحبت کرده است.

از ایده، روایت و روند ساخت فیلم کوتاه «اکو» بگوئید...

در مقطع پاندمی کرونا وقتی احساس کردم کودکان به دلیل اشتباه بزرگسالان در خانه مانده‌اند، ایده فیلم کوتاه «اکو» به ذهنم خطور کرد. البته به مسائل محیط زیستی نیز توجه داشتم. سپس شروع به نوشتن فیلم‌نامه کردم. نه یاده ماه نوشتن فیلم‌نامه به طول انجامید. در حین نوشتن آن یک فیلم کوتاه دیگر نیز ساختم. پس از چهار ماه پیش تولید به تولید و فیلم برداری رسیدیم. سختی‌های زیادی از جمله رفت و آمد از مسیر دریایی را در این مرحله پشت سر گذاشتیم. از همت و همراهی دوستان و عوامل در مسیر تولید سپاسگزارم.

رمز و راز (میستری) ژانر مورد نظر جشنواره فیلم کوتاه تهران برای معرفی «اکو» بود. آیا با عنوان کردن این ژانر موافقتی؟ به نظرم سوبیه‌هایی از سینمای گوتیک در «اکو» یافت می‌شود!

در مورد ژانر باید بگویم، خیلی به این تک‌ژانر بودن فیلم فکر نکردم. اساسا رویکرد من به سمت مولتی ژانر سوق دارد. مونو ژانر را نمی‌پسندم. دوست دارم مطابق آن موقعیت و آن صحنه ژانر مورد نظر

سرمایه گذاران
محمد حسینیخانی
حنیف سروری
بنیاد سینمای فارابی

فیلمی از
عادل تبریزی

تهیه کننده **میروا اله مدنی**
تهیه کننده اجرایی و مجری طرح **حنیف سروری**

حامد بهداد | باران کوثری | سروش صحت | بهرنگ علوی
امیرحسین رستمی | نادر سلیمانی | یژن بنفشه‌خواه | سیاوش چراغی پور | محمد الهی
مریم همتیان | ایمان اسماعیل پور | علی باغفر | حامد شحی | وحید رحمتی
داود ونداده | با معرق علی راد باحتو، فرهاد آبیخا | بهرمنندی | جمشید هاشم پور (آریا)
خاطره سازان رضا صفائی پور - حسن رضایی